

**Missionaris
Broeder
Arnold Houben**

Zijn jeugd op de Slek.

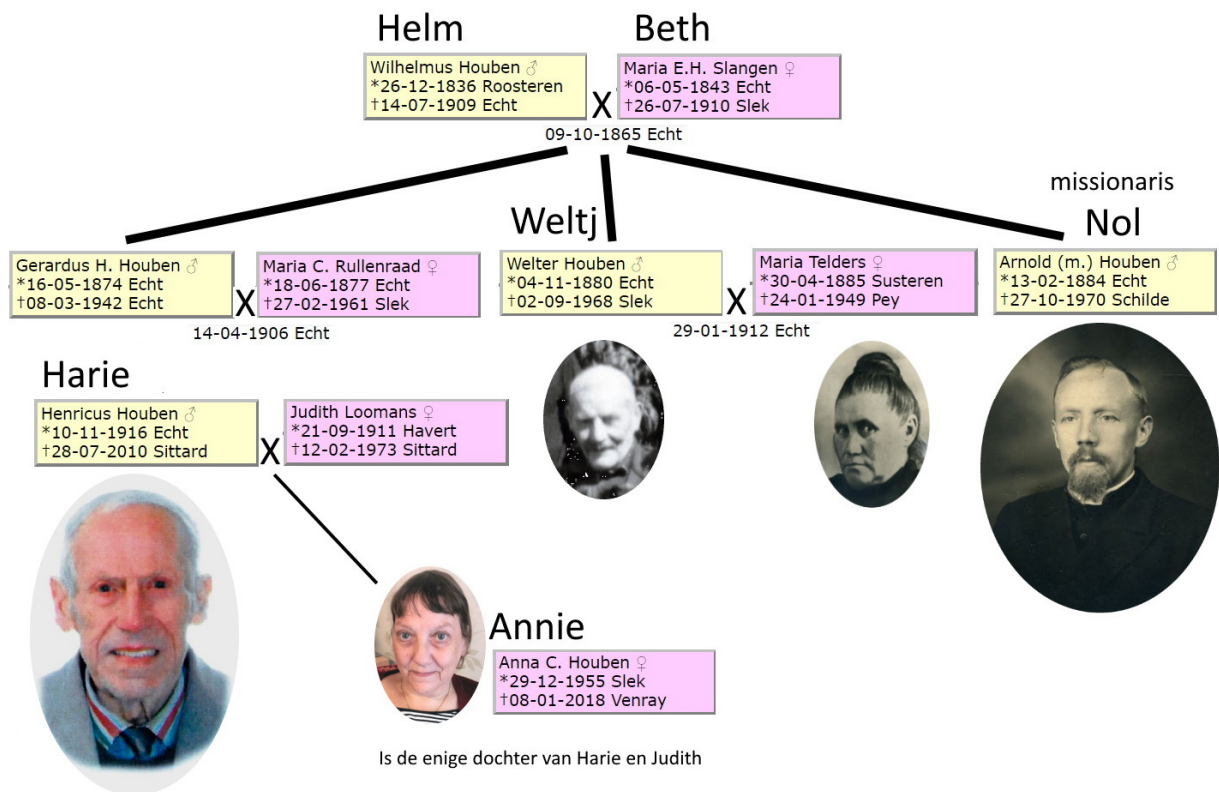
Arnold, roepnaam Nol, werd op 13 februari 1884 geboren op de Slek in het huis aan de Hoogstraat 56, ter plaatse genoemd “oppe Bungert”. Dit huis is ca. 1869 gebouwd door zijn vader Helm. De laatste bewoner was Weltj Houben, een broer van Nol.

Het huis van de familie Houben bij het kruis aan de Hoogstraat.

Na zijn overlijden in 1968 hebben de erven het huis voor Fl. 9000 verkocht aan Harie Houben of zoals hij op de Slek genoemd werd, Harie van Graad Houben. Graad is dan de vader van Harie en Graad is een broer van Weltj en Nol. Het huis bleef zo in de familie.

Helm Houben en Beth Slangen zijn de ouders van broeder Nol.

Harie sloopte een gedeelte van de schuur om plaats te maken voor zijn nieuwe woonhuis. Op de foto staat Harie Houben bezig met de sloop.

Op de foto beneden het nieuwe huis met er aan vast nog een gedeelte van het oude huis.

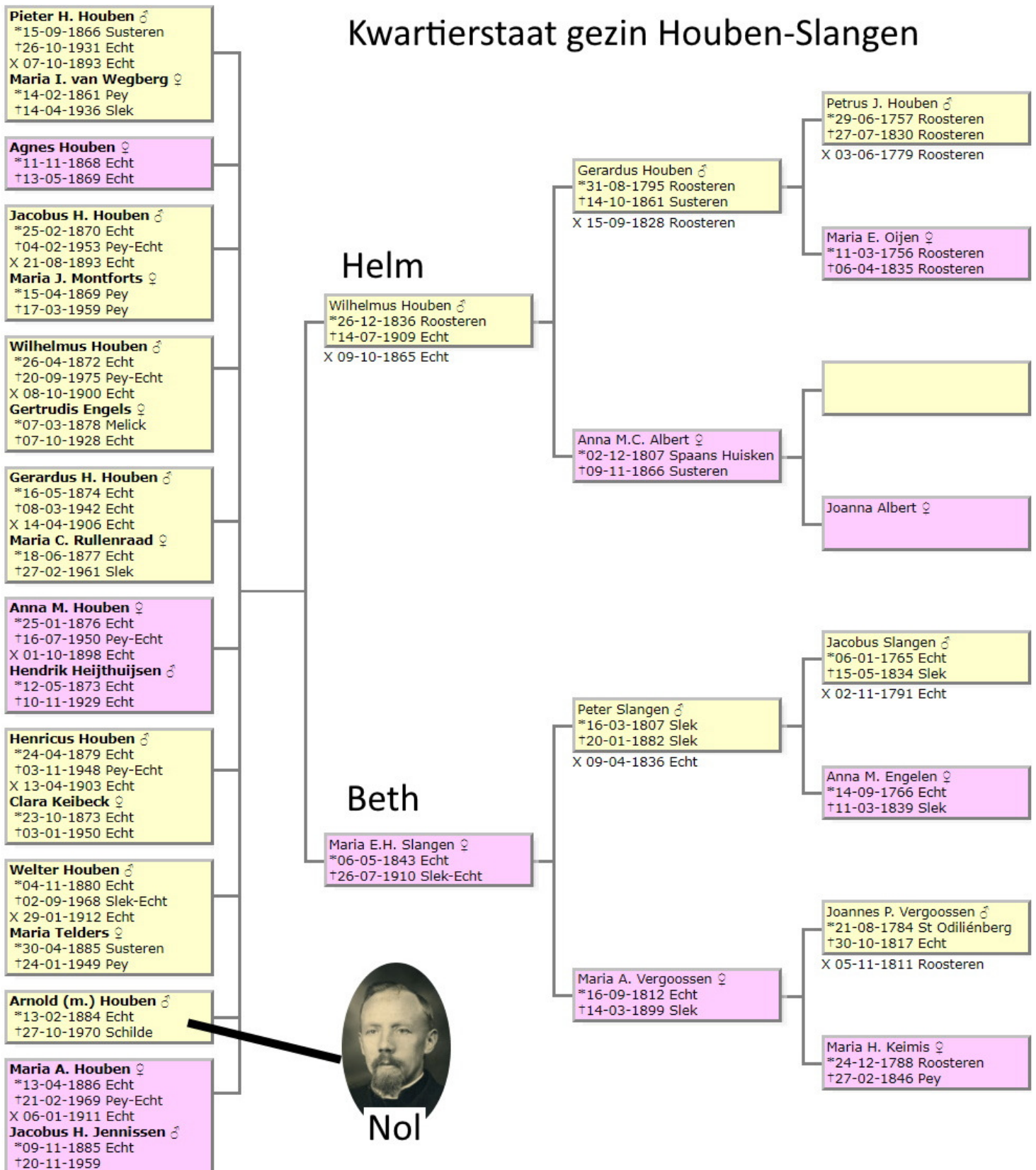
Judith Loomans, de vrouw van Harie Houben, stierf in 1973 op 61-jarige leeftijd. Harie stierf op 93-jarige leeftijd in 2010 en hun enige kind Annie stierf in 2018 te Venray op 62-jarige leeftijd. Na de dood van Harie is het huis (Hoogstraat 56) verkocht aan de familie Smeets. In juni 2013 is het huis door de familie Smeets afgebroken en is er een nieuw huis gebouwd.

Het nieuwe huis dat de familie Smeets gebouwd heeft aan het kruis aan de Hoogstraat. Het kruis staat nog steeds op zijn oude plaats.

Na dit kort intermezzo over het geboortehuis van Nol gaan we verder met gebeurtenissen uit de jeugd van Nol Houben. Nol was bij de keuring voor mil. Dienst 1,615 m groot en werd geschikt bevonden. Helm Houben en Beth Slangen kregen 10 kinderen. Het 2^e kind, een dochter is jong overleden (6 maanden). Allen binnen het gezin van Helm en Beth hadden een bijnaam. Door zijn 6 broers en 2 zussen werd hij “het kawf” genoemd.

Kwartierstaat gezin Houben-Slangen

Nol heeft gewerkt als landarbeider maar ook als tichelarbeider (steenfabrieks-arbeider) in 1900 te Duisburg, 1901 te Düsseldorf en in 1907 te Recklingshausen. In die tijd ging men vaak van mei tot en met augustus naar de “Brikke” in Duitsland. Kinderen werden meegenomen, want hiervoor kon men speciaal schoolverlof krijgen.

Als tijdsbeeld onderstaande foto uit het boekje “Echt in oude ansichten”.

Rond de eeuwwisseling en nog tot na de wereldoorlog 1914-1918 togen zeer veel Echtenaren, soms met vrouw en kinderen, naar de z.g. „Brikken” in Duitsland. Werkseizoen: van Pasen tot Echter kermis. Op de foto: groep Echtenaren rond 1900 op een „Brikkenbakkerij” te Vierssen (D.). Verklaring van een moeder in Pey over haar zoons die thuis kwamen: „Jao, den kome ze heives vannet Pruusses, mit de vaer op d'n hood en de vaan aan de vot”.

1 en 2 is het gezin Joannes Hubertus van Kempen en Maria Elisabeth Walraven uit Echt
Het gezin van Kempen-Walraven is gaan wonen in Duitsland.

3 is Hermanus Hubertus van Kempen, een broer van Joannes Hubertus van Kempen

Nol Houben was samen met zijn vriend Leike van Neer lid van het in januari 1900 opgerichte mannenkoor “de Vriendenkring” te Echt.

Op 24 juni 1906 wordt Nol gekozen in het bestuur van de afdeling Pey van het pas opgerichte Kruisverbond dat zich keerde tegen drankmisbruik en de daardoor veroorzaakte ellende.

Leike van Neer en Nol Houben waren in maart 1910 medeoprichter van fanfare St. Joseph in Pey. Lei werd dirigent en Nol speelde een (eenvoudig) slagwerkinstrument.

Op de website "*fanfarepey.nl*" vind je onder het kopje "vereniging" een gedeelte dat gaat over de "geschiedenis". Na de alinea: "Het jaar 2000 tot nu" wordt vermeld dat er een uitgebreide beschrijving van de geschiedenis is opgenomen in *de "Kroniek"*.

Hoofdstuk 2.1 van deze kroniek heet: "De oprichting".

Bij de oprichting komen we de naam Arnold Houben tegen bij de eerste 24 leden die zich aangemeld hadden.

Hier volgt het citaat uit hoofdstuk 2.1 waar we de naam Arn. Houben tegen komen:

*"Reeds lang voor de oprichting van fanfare St. Joseph, leefde er in de harten van vele oprechte Peyer muziekliefhebbers de gedachte aan een eigen muziekvereniging. Vooral echter in de winter van 1909-1910 was dit onder hen het gesprek van de dag. De heer L. van Neer, toen zelf al een geroutineerd muzikant, stimuleerde deze lang gekoesterde wens zoveel hij kon. En eindelijk, tijdens een algemene vergadering, werd definitief besloten tot de oprichting van een fanfare. Tot bestuursleden werden gekozen: kapelaan Stassen en de heren J.H. Collée, Jac. Turlings, G.J.J. Otten, P. van den Brekel en K. Roebroeks. In de bestuursvergadering van 8 maart 1910 werd de heer J.H. Collée benoemd tot voorzitter en de heer Jac. Turlings tot secretarispenningsmeester. Op de algemene vergadering van 9 maart 1910 werd het door het bestuur ontworpen reglement vastgesteld. Al vrij snel groeide het aantal leden tot 24. Hun namen zijn: Ger Aben, Jos Baghus, Jac. v.d. Brekel, Fr. Cuypers, Th. Golsteyn, Jos Giesberts, Jean Graus, **Arn. Houben**, J. Heythuysen, H. v. Neer, J. v. Neer, J. Oelers, Herm. Oelers, Alf. Peeters, J. Peters, Ger Smeets, Ger. Turlings, Jos Tholen, P. v. Wegberg, W. v. Wegberg, G. v. Wegberg, J. v. Wegberg, Th.Theelen, Jos Vrehen."*

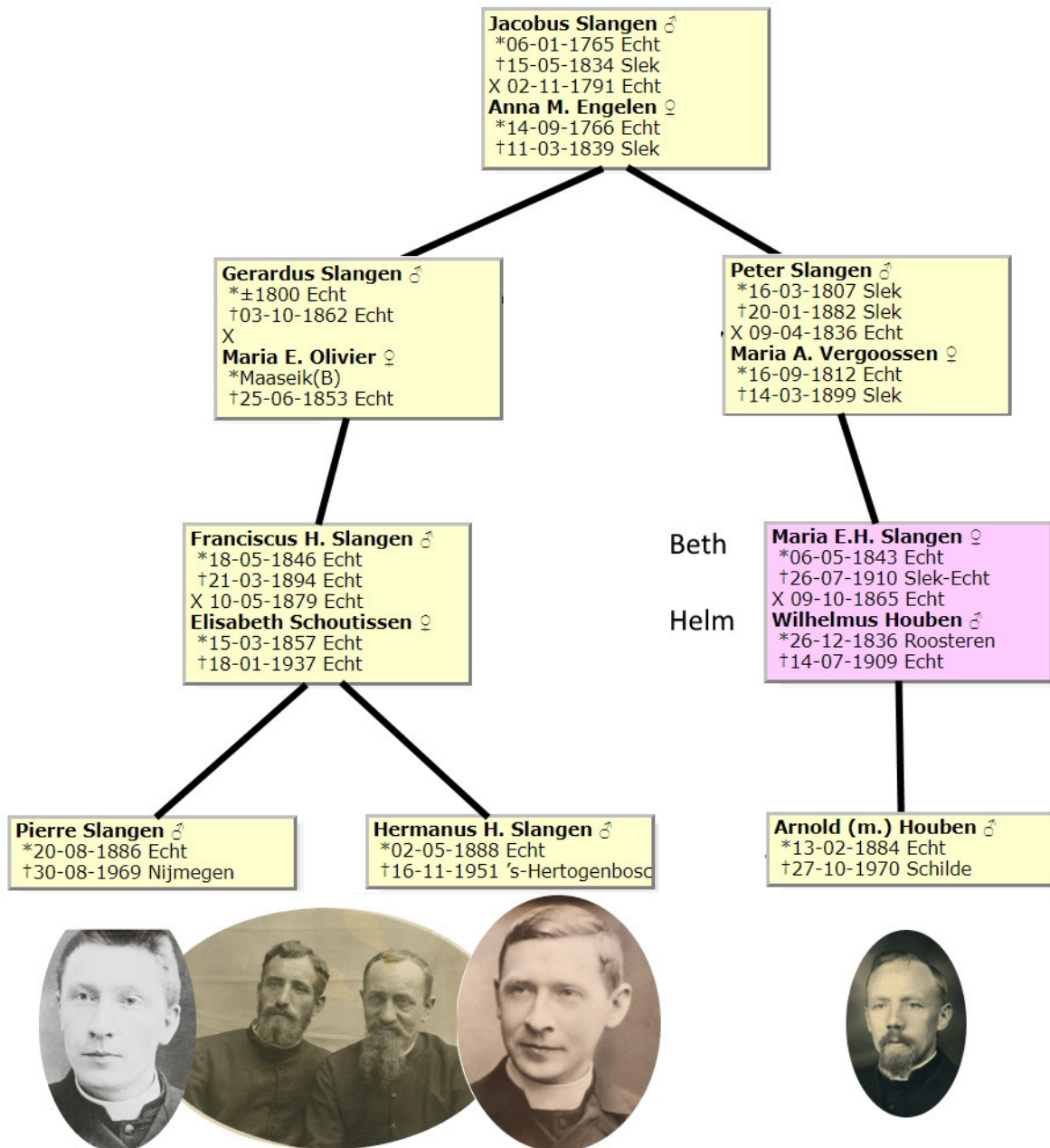
Op 20 nov. 1910 wordt Nol gekozen in het bestuur van de Groene Kruis afdeling Echt.

Nol naar de missie op de Filipijnen:

Op 20 januari 1911 besloot Nol om voor een half jaar postulaat (*Een postulant is iemand die streeft naar het religieuze leven maar nog niet tot een bepaalde kloosterorde is toegelaten*) naar huize Sparrendaal nabij Vught te gaan, het Nederlandse centrum van de CICM (Congregatio Immaculati Cordis Mariae wat betekent de **Congregatie van het Onbevlekt Hart van Maria**).

De CICM was in 1862 gesticht door de Belgische priester Theophiel Verbist met de hoofdzetel in Scheut bij Brussel. De confreres worden daarom meestal missionarissen van Scheut of kortweg Scheutisten genoemd. In 1906 besloot de CICM congregatie (na overleg met Rome) om een missie te starten op de Filippijnen.

Postulanten die broeder wilden worden moesten minstens de lagere school hebben afgemaakt en een vak hebben geleerd of ervaren zijn in het boerenbedrijf. Zijn achterneven de broers Pierre en Herman Slangen; timmerlieden die te Echt aan de Platz woonden, waren hem enkele maanden eerder voorgegaan.

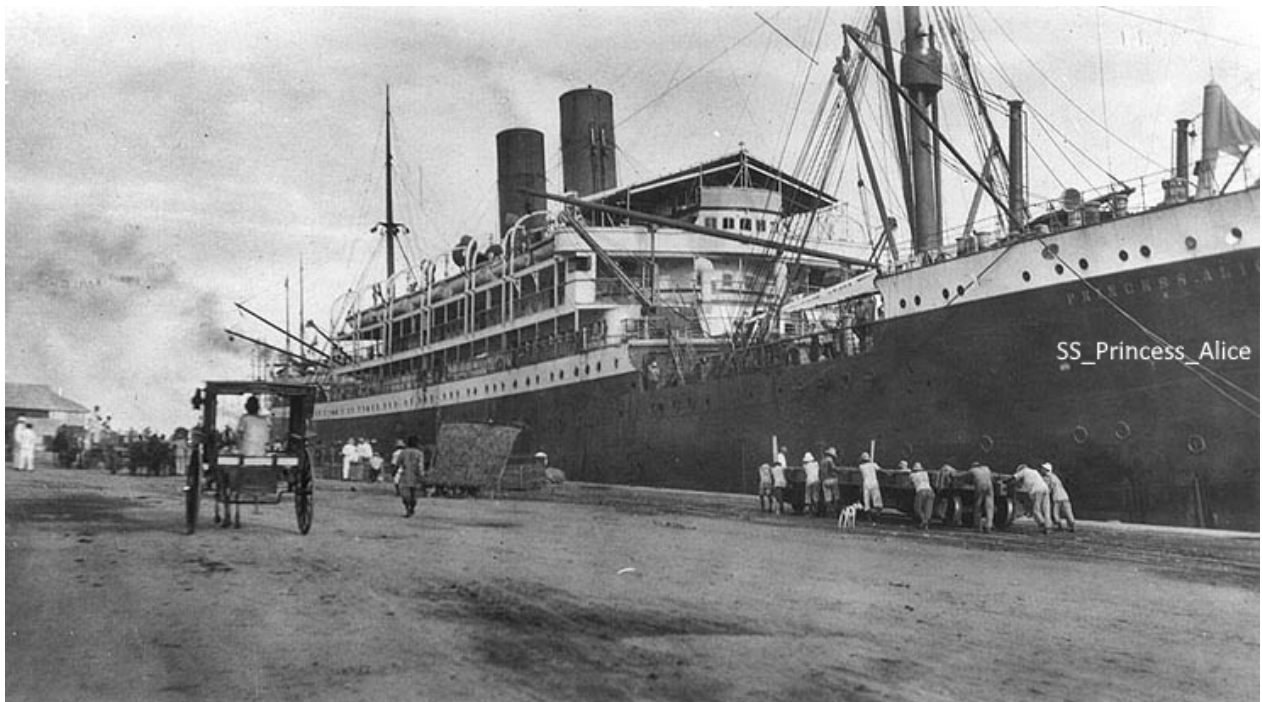
Jaren daarvoor waren de broers Hubert en Felix Overman van het Bovenste Eind al als broeder in de congregatie van Scheut ingetreden en naar de missie in Congo gezonden. Vele jaren later op 13 september 1939 zou ook Sjra Heuvelmans van het Bovenste Eind als pater Scheutist in Genua aan boord gaan. Hij werd naar Celebes gezonden, een uitbreiding van de Filippijnse missie.

In het najaar van 1911 gaat Nol voor een jaar noviciaat naar Scheut bij Brussel waar hij op 26 augustus 1912 zijn (tijdelijke) Eerste Heilige Geloften aflegt. Zijn oudere broer Helm en zwager Kuêb Jennissen komen hem in Scheut bezoeken bij welke gelegenheid een studio-foto wordt gemaakt.

Helm Houben, Nol Houben en Kueb Jennissen

Op 5 maart 1914 ging Nol te Genua scheep op de Princess Alice van de Norddeutscher Lloyd voor de missie op de Filippijnen; hij reisde 2e klasse. Hij was per trein in 3 dagen via Zwitserland en Gotthard tunnel naar Genua gereisd.

Op donderdag 2 april 1914 kwam hij aan in de haven van Hong Kong, de boot is dan 28 dagen onderweg geweest vanuit Genua. De zeereis was gegaan vanuit Genua via Port Said, Suez-kanaal, Aden, Colombo, Penang, Singapore naar Hong Kong.

Vanaf de boot schreef Nol de volgende brief:

Hong-Kong 2 april 1914

Dierbare Broeder en Zwagerse

't Is mij zeer aangenaam U te mogen melden dat onze reis zoetjesaan ten einde loopt. We zijn nu op 't ogenblik dat ik dit schrijf nog 3 uur van Hong-Kong. Hier is de zee 8000 m. diep. Den toren van Pey is 50 m. hoog 20 torens op een was dus 1000 meter en 160 zoo diep als hier de Chineesche Zee is. Hierbij ontvangt u ook een portret van de " Princess Alice " De boot heeft den afstand van Genua naar Hong Kong afgelegd in 29 dagen. De verte kunt u berekenen naar 't aantal uren. Van Brussel naar Genua ruim 200 uren. Van Genua naar Napels is 336 zee-meilen. Van Napels naar Port-Saïd 1110 Van Port-Saïd naar Suez 87. Van Suez naar Aden 1308. Van Aden naar Colombo 2093. Van Colombo naar Peneng 1278. Van Penang naar Singapore 395. Van Singapore naar Hong-Kong 1437. In 't geheel dus 8044 meilen of 14.900 kilometer van Genua naar Hong-Kong of ongeveer 3000 uren gaans. Van Hong-Kong naar Manila zijn nog ongeveer 1000 meilen of 1800 KM. Om dit te voet af te leggen en elke dag 10 uren ver gaande zoudt u dus 340 dagen nodig hebben. Vanvoren op de boot voor de eerste mast is de 3de klas in 't midden de 1ste en achter de 2de waar wij zijn. In 't midden zijn ook de machienen. De stoom wordt geleverd door acht groote stoomketels ieder van 1000 paardekracht. De kleine bootjes die u boven op het dek ziet zijn de reddingsbooten die elk 80 man kunnen bevatten. Onder naast de boot dat wit, is een bootje uit de haven die de stukken van de post komt afhalen. De kleine zwarte puntjes die U ziet op de witte rand zijn de vensters der kajuiten die toch noch groot

genoeg zijn om er met gemak uit te kruipen. Wij hebben eens een kijkje gaan nemen bij de machienen maar dat was iets grootsch. Wanneer ik u zeg dat de as die de schroeven die 't schip voortdrijven 60 centimeter doorsnee had, dan kunt u van het ander ook een gedacht hebben. De doorsnee der schoorsteenen is 3 meter. Het portret is getrokken in de haven van Genua. Zoo kalm als hier 't water is, is 't ook geweest op de gansche reis. Gods Zegen heeft ons op zichtbare wijze geholpen. We zullen in Manilla aankomen op 6 of 7 april. We blijven daar tot na Paschen waarschijnlijk en dan nog een dag of acht dan ben ik in Baguio bij Br. Pierre, waar ik voorlopig zal verblijven. Vandaar uit zal ik u dan eens laten weten hoe het in de Philippijnen uitziet. Op de reis heb ik zoveel gezien dat ik niet meer weet wat te schrijven.

Beste Broeder, wilt u mij de komplementen doen aan de andere Broeders en Zusters en ook aan Hend. Slangen en zegt eens aan Hem of hij mij de groeten wil doen aan Manus Groesbeek. Zeg maar als ik eens gewend ben dat ik hun beide ook eens schrijf of er in de Philippijnen veel hertegeiten zijn of reebokken erbij.. Wanneer u bij gelegenheid eens in Echt komt bij H.Telders dan zult u ook aan hem zeker de groeten willen doen. Wanneer u deze brief gelezen hebt moet u hem ook eens laten zien aan Gerard, ik heb hem nog niet kunnen schrijven. 't Eerste portret dat ik in de Philippijnen kan trekken is voor hem. Tot slot beste Broeder en Zwagerse blijven wij voor elkander bidden opdat de Heer ons Zijn zegen blijve schenken en danken wij Hem voor de vele weldaden die hij ons geschonken heeft.

Blijft vroolijk en opgeruimd en kloek van geest en hart als Uw

Br. In Jezus H. Hart

Arnold Houben

Nol op de Filippijnen:

Nol is in Manila aangekomen op 6 April 1914 's maandags na Palmzondag. De dag erna is hij met de elektrische tram naar Pasig geweest waar de paters Cornelis De Brouwer en Jozef Billiet de parochie bedienen. Woensdag stapte hij op de trein naar Campino en van daaruit via bergwegen met de autobus naar Baguio. Hier werd Nol afgehaald door broeder Pierre Slangen en pater Karel Desmet.

In Baguio aangekomen was net de jaarlijkse retraite bezig waarbij alle CICM confreres uit de Philippijnen aanwezig waren. De broeders in Baguio zijn Pierre Slangen uit Echt en Chris Hulsbosch uit Bree.

In Manila is broeder Eduard Cools uit Brussel.

In Bontoc is broeder Pierre Van de Coeveringh bij pater Constant Jurgens uit Oss.

In Bayombong is broeder Valère Maas uit Herzele bij Pater Jozef De Samber.

Paasmaandag 13 april heeft Nol zijn eerste uitstapje gemaakt te paard; samen met vijf confreres. Ze hebben in Baguio acht paarden. De bevolking is voor ongeveer 10 % katholiek. De omgeving is erg heuvelachtig en het klimaat is gezond. In Baguio kreeg Nol zijn praktische opleiding, o.a. lokale gebruiken en taal.

Op 25 november 1915 vierde Nol in Baguio 50 jaar CICM tesamen met Provinciaal Overste Henri Raymakers en een 20-tal paters.

Tijdens de 1^e wereldoorlog schreef Nol de volgende brief:

Sta mij toe dierbare Broeder, dat ik eindig over mijn werkzaamheden hier. Ik wil u alleen nog zeggen dat ik me hier toch gelukkig voel. Als men hier ziet hoe diep ongelukkig deze menschen zijn, dan begrijpt men eerst goed hoe wij door O.L. Heer bevoorrecht zijn en welken dank wij hem zijn verschuldigd en dan wordt al ons werk en alle ontberingen zoo licht, en genieten wij hier te midden der wildernis en duisternis van 't heidendom een ongekenden vrede en geluk.

Nog dikwijls kom ik ook in mijn herinnerigen terug naar de Slek; ik zie alles nog voor me gelijk ik het verlaten heb, en ik dank O.L. Heer dat ons dierbaar Vaderland van den verschrikkelijken oorlog is gespaard gebleven. Moge het zoo blijven en de vrede voor de andere landen spoedig aanbreken.

Ge moet me eens laten weten of Br. Herm. Slangen nog niet eens op vacantie is geweest. Ik geloof dat ze in Scheut tegenwoordig het ook niet al te breed hebben. Misschien vraagt ge ook wel eens hoe het met ons hier is, doch wees daarover gerust. Ons mankeert nog niets. Ons betrouwen op God is integendeel niet beschaamd geworden, want hoemeer menselijke middelen ontbreken leeren wij meer op God vertrouwen, en dit stelt ons volkomen gerust.

Wij aanbidden Gods wilsbeschikking die deze oorlog als een straffenden geesel over Europa laat woeden, want waar zou de ongekende zucht naar genot, die overal heerschte, de wereld toe gebracht hebben? 't Is waar, thans jammert men over de duizenden die vallen op 't slagveld, doch denken we er ook wel eens aan dat vroeger millioenen menschenlevens tengevolge der moderne onzedelijkheid het levenslicht aanschouwdt hebben?

Was men er in de groote steden niet op uit, om z'n gemakzucht te voldoen, en hoevele huwelijken, die tegen Gods beschikking slechts met een kind op de registers van den burgerlijken stand prijkten?

Ging, bij den vooruitgang en de welvaart die er overal heerschte, het godsdienstig leven niet achteruit? Voor alles had men tijd, behalve om zijn christelijke plichten te vervullen.

Laten we ons er dus niet over verwonderen dat O.L. Heer zulke rampen toelaat, en laat anderen praten en zeggen wat ze willen; aanbidden wij evengoed Gods rechtvaardigheid als Zijn goedheid.

Dierbare Broeder en Familie het zou me aangenaam zijn nog eens te vernemen hoe of het nog met U allen gaat en wat er den laatsten tijd zoal gebeurd is op de Slek. Pater Raymakers heeft me geschreven dat Hij bij m'n Zuster Marie is geweest. Het

speet hem dat hij U allen niet niet had kunnen bezoeken omdat hij zo weinig tijd had. Hij zal zeker veel verteld hebben over de Philippijnen.

Laat me ook nog eens weten hoe het gaat met Boerenbond en fanfare en zoo maar van alles wat.

In een volgende brief zal ik eens enige portretjes van Bantoe insluiten en U iets meer vertellen over de boerderij met de zijdwormen alhier.

Ik sluit met de hartelijke groeten aan U allen, aan Oome Driek en Tante Mie, alle vrienden en bekenden

Uw dierbare en toegenegen Br. In Jezus H. Hart Arnold

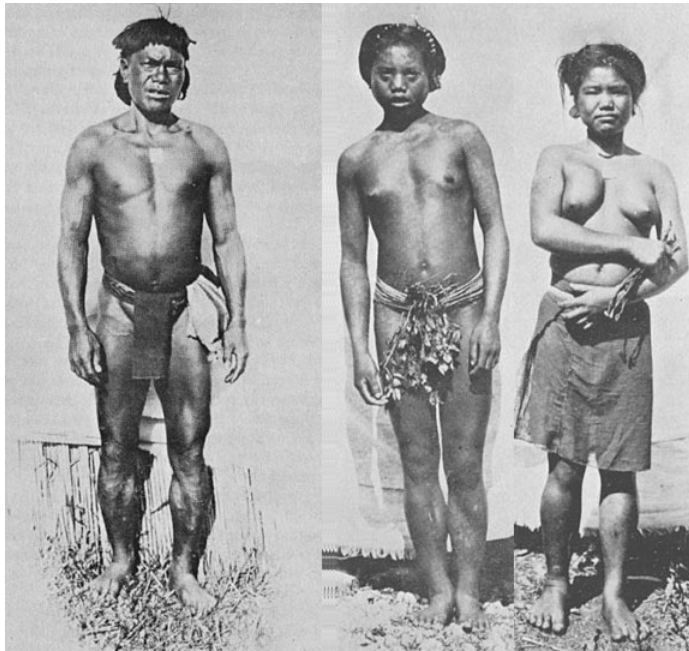
Philippine Islands

The rev. Arn. Houben

Cath. Mission

Bantoe cMt. Prov

Bontoc 8 oktober 1916: Bontoc ligt in een bergachtig gebied op een hoogte van 900 m. Op een oppervlakte van ruim 2 km² woonden ruim 2000 inwoners. Het leven van de

Igorotten is primitief. Tot voor kort waren het nog koppensnellers die een strijdbijl hanteerden; dit gebruik is nog niet helemaal verdwenen. De hutten bestaan uit één kamer, 3 à 4 meter vierkant. Het dak reikt tot 1 meter van de grond en je moet gebukt naar binnen gaan. Tussen de wanden en het overhangende dak is een spleet. Er is deur noch venster. Hun potje rijst koken ze op 3 stenen. Wanden en dak zijn zwart van de roet, de rook moet zich maar een uitweg zoeken.

De kinderen lopen tot 7 à 8 jaar naakt. De mannen en de meeste vrouwen lopen met een gewezen band om hun middel die van voren en achteren afhangt, een z.g. “chistring”.

Vader, moeder en de kleine kinderen slapen in hun huisjes; hiertoe is in een hoek van de hut een soort hok/kist van gevlochten bamboe aangebracht; deze is 1 m hoog en 1 m breed. Hier kruipen ze 's avonds in door een nauwe opening en slapen op planken op de grond. De grotere jongens en meisjes en ongehuwde volwassenen slapen in gezamenlijke slaappleatsen, de z.g. “afo's”. Overdag gebruiken ze de maaltijden in het ouderlijk huis. De vrouwelijke vergaderplaatsen worden 's nachts druk bezocht door de mannen, een

gebruik waar de missie niet blij mee is. Men kent n.l. een soort proefhuwelijk. De Igorots zijn vriendelijk, goedlachs en gastvrij. Eenmaal getrouwd is men monogaam en trouw. Men heeft geen goden, wel heeft men veel respect voor “anito’s“, de geesten van overledenen. Ze werken hard en zijn sociaal. Ze leven van de landbouw. Vanwege het bergachtig landschap hebben ze terrassen aangelegd die via een goed ontworpen systeem worden bevoeid. Deze cultuur hebben ze tot een hoog niveau getild. Hoofdprodukten zijn rijst en in mindere mate aardappels.

De katholieke missie heeft hier twee scholen, een meisjes- en een jongensschool, elk met ca. 40 leerlingen.

De dagindeling van de zondag is als volgt:

Pater Jurgens doet de eerste mis en daarna geeft hij catechismusles aan de gehuwde mannen, ondertussen zorgt Nol voor de voedselvoorziening van de schooljongens en geloofsleerlingen. Na het koffie drinken volgt de tweede mis waarna weer catechismus gevolgd door repetitie van de fanfare. Om half twaalf is middageten dat een uur in beslag neemt. Na een uur recreatie en een uur siesta volgt het lof. Na het lof is de derde maaltijd gevolgd door catechismus voor de vrouwen.

Ook komen er zieken om hun wonden te laten verbinden of medicijnen te halen.

Pater Jurgens gaat elke woensdag naar Putukan; o.a. om de mis te lezen.

In de brief van 8 oktober 1916 beschrijft Nol het als volgt:

Bontoe 8 oktober 1916

Dierbare Broeder en Familie

't Is lange geleden sinds ik nog een brief van U heb ontvangen, en gij zult ook wel hetzelfde zeggen van mij, ofschoon ik nog dikwijls een briefje schrijf. Ik denk dat er vele verloren gaan tengevolge van dien stommen oorlog, waaraan geen einde wil komen. Zoals ge aan 't opschrift ziet ben ik nog altijd te Bontoe, in 't land der koppensnellers. Wat het hier voor mensen zijn en hoe ze leven, wil ik U liever maar niet schrijven, ge kunt er U toch geen goed gedacht van vormen. Moest ik U hier eens op een middag het dorp rond leiden; ik ben zeker dat ge 's avonds uw eten zoudt laten staan. De huisjes waarin ze wonen zijn eigenlijk dien naam niet waard. Het zijn de vuilste kotten welke gij u kunt voorstellen. Het is maar eene kamer ongeveer 3 á 4 meter vierkant. Het dak komt tot een meter van de grond en geen enkel waar ge rechtop kunt binnen gaan. Er is deur noch venster aan, en binnen in vindt ge drie steenen waarop ze hun potje rijst koken en in een hoek een legerplaats van gevlochten bamboe. Alles is er zwart gelijk in een schoorsteen, daar de rook van 't vuur zich maar een uitweg moet zoeken.

De kinderen loopen tot zeven acht jaar geheel en gansch in Adams costuum. De grootere meisjes en vrouwen zijn voor een derde ongeveer gansch gekleed, de andere dragen enkel een lap rond hun midden. De mannen, meestal nog met lange haren, gaan nog bijna allen enkel gekleed met een "chistring" (een geweven band) rond hun midden, en van voor en van achteren naar beneden hangend.

Vader, Moeder en de kleine kinderen slapen in hunne huisjes. De grootere jongens en meisjes hebben hunne gezamenlijke slaappleatsen in 't dorp, afos genaamd. Gelijk bij ons het dorp in wijken is verdeeld en iedere wijk zijn eigen naam draagt zoo is 't hier met de afo's en als ge aan de menschen vraagt waar den een of den ander woont dan zullen ze u altijd antwoorden, bij die of dien afo.

Welke scholen van ontucht en zedeloosheid deze nachtelijke vergaderplaatsen echter zijn kunt ge u niet voorstellen. Vandaar dan ook dat de missionaris verplicht is de jongens en meisjes dag en nacht op de missie te houden om ze van dit zedenbederf groot te brengen. Zoo moeten wij de jongens onzer school dag in dag uit op de missiepost hebben, ze niet alleen leren, maar ook hen kleeding en voedsel verschaffen. De Belgische Zusters moeten hetzelfde doen voor hunne meisjes. Daarbij hebben we 's Zondags ook nog de geloofsleerlingen in de kost, die hier drie keer eten krijgen.

De Zondag is hier den druksten dag van de week. Pater Jurgens doet de eerste H.Mis te 6 ½. Na de mis geeft hij catechismus aan de getrouwde mannen van 't dorp. Onderhand ben ik bezig met de menage van de schooljongens en geloofsleerlingen. Als dit is afgelopen gaan wij koffie drinken waarna de tweede H.Mis begint. Na de tweede mis alweer catechismus en repetitie voor de fanfare. Ten half twaalf wordt alweer gebeld voor eten hetwelk ruim een uur duurt. Na eten nemen wij een uur recreatie en een uur siesta (slapen) en dan is 't lof. Na 't lof derde maaltijd voor ons volkje en catechismus voor de vrouwen. Voeg daarbij nog de bezoeken van zieken die hier om medicijn komen of om wonden verbonden te krijgen en ge kunt u een gedacht vormen wat er hier op den Zondag zooal te doen valt. Een der Paters gaat elken Zondag Mis leze in Tetepan op 4 uur afstand van hier. Putukan, een ander gehucht kan maar in de week bezocht worden en daar gaat Pater Jurgens elke Woensdag naar toe.

Omstreeks 1916 verbleef Nol in Bontoc en hield zich bezig met de boerderij met zijderupsen. Henri Raymakers had aan Nol geschreven dat hij Merie (alias "de hommel"), een zus van Nol, in Pey had bezocht.

Bontoc 7 juli 1917: Volgende maand hoopt Nol zijn eeuwige geloften uit te spreken; Scheutist voor eeuwig.

Nol gaat 15 december 1917 samen met Pierre Slangen naar Bokod voor ca. 4 maanden; de kerstdagen willen ze echter in Baguio doorbrengen.

Op 26 juni 1920 schreef Nol een postkaart vanuit Baguio. Nol heeft hier gedurende lange tijd de centrale drukkerij geleid. In die tijd werd hij vanwege zijn vermeende sprekende gelijkenis met Columbus gekozen tot voorzitter van de “Knights of Columbus”.

Baguio 4 december 1921: Nol verblijft in het Centraal Huis met de provinciaal overste pater Albert van Zuijt. Er wonen nog drie broeders die aan een nieuwe kerk werken die over drie maanden gereed zal zijn en dan ongeveer Fl 100.000 zal hebben gekost. Het geld is gegeven door rijke families die elk jaar in Baguio op vakantie komen. Hier worden ook de jaarlijkse retraiten gehouden en komen regelmatig paters uitrusten.

De Amerikanen hebben veel geld in Baguio gestoken en het is nu een moderne stad met waterleiding en elektrisch licht. Men heeft hier vijf rijpaarden.

In de lente van 1932 gaat Nol voor een lange vakantie naar Pey. De parochie Pey organiseert een missiefeest. De opbrengst hiervan zal beschikbaar gesteld worden voor de missie op de Filippijnen. Op 4 mei begon dit feest met een processie gevolgd door een H.Mis. Het slot is op zondag 8 mei, waarbij een groot mannenkoor van 180 personen zingen ter ere van Nol. In de dagen ertussen werd er op het RIOS-terrein een voetbaltoernooi gehouden, een Vlaamse markt/fancy-fair en werden concerten uitgevoerd door harmonie St.Cecilia Echt, fanfare St.Joseph Pey en mannenkoor Vriendenkring Echt.

Mei 1932 missiefeest te Pey met Nol als middelpunt.
Copie uit het boekje: Kent u ze nog. . . de Echtenaren.
Op de foto priesters, jeugdkoor Pey en fanfare Pey

In mei 1932 gaf Nol aan meerdere mensen, o.a. mijn vader, een kerkboekje en voorzag dit van een handgeschreven opdracht.

New Manila 16 maart 1933:

Nol werkt niet meer in de drukkerij maar verblijft in de procure om pater procureur te helpen; hij doet de aankopen voor de paters in de provincie. Verder houdt hij zich bezig met het huishouden en de kiekekwekerij. Hij heeft 70 hoenders aan de leg en 100 kiekentjes; voor meer is er geen plaats.

In mei zal hij naar Baguio gaan voor de jaarlijkse retraite; Pierre Slangen is daar een nieuw centraal huis aan het bouwen ter vervanging van het verouderde en te kleine huis. Dit complex zou later Maryhurst worden genoemd.

Op 26 augustus 1937 vierde Nol zijn 25-jarig klooster-jubileum op de Filippijnen.

De 2e wereldoorlog.

De Filipijnse eilanden worden bezet door Japan. De stad Bontoc in juni 1942. De missionarissen, missies en gebouwen hebben zwaar te lijden. Het is 8 juli 1944 als alle Nederlandse en Belgische bezittingen in beslag worden genomen en de Nederlandse missionarissen, zusters en burgers worden geïnterneerd (vastgezet). Ook Nol wordt in juli 1944 geïnterneerd en komt vanwege zijn slechte conditie al na een week in de ziekenboeg terecht.

Nol komt uiteindelijk, samen met Pierre Slangen en bisschop Constant Jurgens en nog 7 Scheutisten, terecht in kamp no. 2 te Los Baños. Aanvankelijk was daar voldoende eten, weliswaar van mindere kwaliteit. Maar al snel werd de voedsel-rantsoenering steeds minder en de kwaliteit slechter. Iedereen viel af en verzwakte. November 1944 heeft Nol enkele hartaanvallen overleefd. De laatste weken stierven elke dag gemiddeld twee mensen door voedselgebrek; de beri-beri heerste volop. Een opmerkelijk incident was het volgende: De Japanse officier Konoshi, kwartiermaker van het kamp zei op een keer: "Before I'm through with you, I'll have you eat dirt!" (Voor ik klaar met jou ben, zul je modder eten.) Uiteindelijk op 15 januari is deze Japanse officier Konoshi ter dood veroordeeld door ophanging en 30 april 1949 is hij opgehangen.

Op 23 februari 1945 veroverden Amerikaanse parachutisten samen met Filipijnse guerillas het kamp te Los Banos in een gedurfde actie en bevrijdden zo'n 2000 geïnterneerden. Onder hen Nol Houben, meer dood dan levend. De geïnterneerden werden in een voetmars van een uur naar het meer geleid waar na korte tijd de eerste amtracks (rupsvoertuig uit de 2e wereldoorlog) begonnen te arriveren. Hierin namen de bevrijde geïnterneerden plaats en werden over het meer naar Mamatid-Cabuyae vervoerd en van daaruit per vrachtwagen naar New Bilibid Prison in Problacion. Nol was er zo slecht aan toe dat hij met een stretcher uit het kamp gehaald werd en met spoed boven op een amtrack naar een militair hospitaal gebracht werd. Bij de oversteek van Laguna de Bay was er een schotenwisseling tussen Jappen en Amies. De brancard van Nol stond naast een zwaar machinegeweer tengevolge waarvan zijn trommelvlies scheurde. Sindsdien had hij een slecht gehoor. Na een maand werd Nol per ambulance naar het hospitaal van de zusters van St.Paul in Manilla gebracht. Vanwege plaatsgebrek was van hogerhand besloten dat alle civielen weg moesten. Bij de zusters was ook weer groot gebrek aan voedsel. Na een paar weken was Nol voldoende hersteld om naar Nederland vervoerd te worden. Op een dag in mei 1945 arriveerde een ambulancewagen en de verpleegkundige in dienst overhandigde Nol een geschreven boodschap met het goede nieuws: "Broeder, daar moeten ze je naar Nederland brengen". Hij werd op een brancard gelegd en aan boord genomen van een Amerikaans hospitaalschip met gewonde soldaten. Toen hij op volle zee was hoorde hij dat het schip niet naar Nederland ging maar naar Seattle aan de westkust van Amerika. Op het schip kreeg hij zijn eigen hut en dagelijks verschillende bezoeken van de arts.

In de USA:

Op 1 juli 1945 kwam hij aan in San Francisco. Hier verbleef hij 6 weken in een militair hospitaal. Van daaruit reisde hij gedurende vijf dagen en nachten per trein naar een Frans ziekenhuis in New York waar hij via de kapelaan van een kapucijner orde in het hospitaal in contact kwam met vader Ernest Dieltiens. Nol was de derde CICM-

confrater die in de VS verbleef. Zou zijn toestand na de bevrijding niet zo slecht zijn geweest, dan zou hij waarschijnlijk de rest van zijn actieve leven op de Filippijnen hebben doorgebracht.

Na het verlaten van het ziekenhuis midden juli 1945 verbleef hij tot mei 1946 in het Kapucijnenklooster in New York. Op 16 januari 1946 schrijft hij vanuit Kapucijner Franciscaner Fathers in New York een brief naar het thuisfront.

Mgr. Peter Leo Ireton verleent, begin 1946, Ernest Dieltiens toestemming om een religieus huis te vestigen in zijn bisdom Richmond, Virginia. Op 16 april 1946 wordt de CICM eigenaar van een pand in Arlington. Dit pand, door de eerste eigenaar Lyonhurst genoemd, wordt nu toepasselijk omgedoopt tot Missionhurst. Het werd gebouwd in 1910 op een mooie plek bovenop een kleine heuvel omringd door 17 hectare land. Maurice du Castillon, die als eerste uit België komt, neemt op 25 april 1946 bezit van het huis.

Op 1 mei 1946 arriveert broeder Arnold in Lyonhurst om zich bij pater du Castillon te voegen en verkent hij onmiddellijk het landgoed. Hij ging meteen aan de slag in de moestuin, wat al snel zijn trots en vreugde werd.

Op 8 mei 1946 draagt pater du Castillon de mis op en Nol is de enige aanwezige die tevens de mis dient.

Eind november 1948 sloot broeder Arnold Houben zich aan bij de Alexandria LA groep om vader Joseph Lievens tijdelijk te helpen bij het materiële beheer van het Don Bosco Boys ' Home in Cottonport LA. Dit was een weeshuis en school. Hij werkte ook in de moestuin. Zijn vroomheid, rustige optimisme en onvermoeibare werklust maakten hem al snel zeer gewaardeerd in Cottonport. (p. 123) Hier bleef hij maar vijf maanden.

In april 1949 ging hij naar Dallas TX om vader Albert Nobels te helpen bij het opknappen van het nieuw verworven CICM Central House aan Berckley Road. Pater Nobels was een veteraan van de Congo-missie. Het was een voormalige modelboerderij van 440 hectare met drie bungalowwoningen en heette Hollandale. De CICM hernoemde het naar Marydale. Nol begon een groentetuin en deed wat klusjes buiten.

Hier bleef hij twee en een half jaar.

Op 1 aug 1951 schreef hij een brief aan de fanfare te Pey vanuit Dallas TX. Hij vertelt het e.e.a. over de oprichting van de fanfare. Hij schrijft ook dat hij last heeft van rheuma in zijn rechterarm wat hem hindert bij het schrijven.

In januari 1952 keerde Nol samen met pater Nobels weer terug naar Missionhurst in Arlington VA.

Voorjaar 1952 reisde Nol naar Echt voor een lange vakantie. Hij kwam met de boot aan in Rotterdam en nam de expresstrein Amsterdam-Parijs om naar Brussel te gaan en een bezoek aan het missiehuis te Scheut te brengen. Hij was ingedut en werd pas wakker toen de trein Parijs naderde. Hij was al 68 jaar en zal zijn hoorapparaat wel hebben uitgezet.

Op de Slek bezocht hij familie op “het Kempke” (Marktsingel 35). Gerrit Houben, die daar toen ook woonde, herinnerde zich heel goed dat Nol een View-Master stereoscoop bij zich had met een set schijfjes van de USA; o.a. eentje met wolkenkrabbers van New York. Het was de eerste keer in zijn leven dat Gerrit afbeeldingen van zulke hoge gebouwen zag. Op elk schijfje stonden 7 stereoscopische positieven-sets. Nol logeerde toen bij pastoor Cramer in Pey. De terugreis naar de USA maakte hij ook weer per boot.

In mei 1955 ging hij naar Champagnat Hall in Washington DC waar hij bleef tot januari 1957.

Met pensioen.

In januari 1957 ging hij met pensioen naar Nijmegen; vermoedelijk naar het studiehuis van de CICM, het Bisschop Hamer-huis. In 1963 nam hij zijn intrek in het verzorgingshuis te Schilde (B) In dit rusthuis van de CICM, werden ook zieke confreres (medebroeders) verzorgd. Het rusthuis te Schilde was in 1953 met 80 kamers uitgebreid, vooral bedoeld om CICM confreres hier in Europa hun 10^e jaar te laten doorbrengen. Al spoedig kwamen de zusters Maricolles uit Antwerpen om de huishouding te verzorgen. Later gingen ze hier ook zieken verplegen; het ligt dus voor de hand dat ook broeder Nol aan hun zorgen werd toevertrouwd.

Op 3 maart 1968 schreef Nol vanuit Schilde een brief aan het gezin van zijn neef Harie (van Graad Houben) Deze luidt als volgt:

Ave Maria

Schildre 3-3-1968

Beste neef en Judith en Annie.

Ik heb uw brief door u gedagtekent als 31 jan. maar in de post verzonden op 27 feb. hier op den 29^e feb. ontvangen, die heeft zeker een maand op den Schapraai (kast) gelegen! Toch was hij welkom! Ik was blij te vernemen dat het tussen u en Keubes en Bet nu weer allemaal effen is. Zo'n koude oorlog mag niet te lang duren, daar verslechterd het dikwijls mee; dat zien we wel in Z-Vietnam. Maar nu 't weer vrede is nu ook maar alles in 't vergeetboek. 't Is ook voor Bet een goeie les geweest!

Dat Annie later naar Roermond gaat studeren vind ik prima; alhoewel ik er persoonlijk niet over oordelen kan, ik weet niet juist wat een “Luceum” eigenlijk is;

maar 't feit dat meester Knoors het boven Mulo en Pensionaat stelt geeft me genoeg zekerheid dat 't voor Annie zeker goed is.

En Ome Weltj! Het verwondert mij dat hij het nog zolang uithoudt; en dat veel slapen is zeker niet goed, het zal wel zijn "langzaam uitgaan gelijk 'n lamp"

Ik stel 't nog redelijk wel, maar voel toch ook stilaan den ouden dag; 13den dezer de 84 gepasseerd. Harie 't wil maar slecht lente worden al zijn we nu al in maart, toch nog elke nacht vriezen. Nu tot later als de kersen rijp zijn en dank voor Uw schrijven! Met beste groeten mede aan Judith en Annie en bij gelegenheid aan al de anderen.

*In Christus genegen
Br. Arnold*

Op 24 december 1968 schrijft Nol vanuit Schilde de volgende brief aan zijn neef Harie (van Graad Houben) en familie:

Ave Maria

Schilde 24-12-1968

Beste Harie en familie,

Vanmorgen ontving ik van Fieke van ome Weltj een klein briefje met gelukwensen voor Kerstmis en Nieuwjaar en dan schrijft ze op het laatst: "Nu nog enkele woorden over het "delen" . Eerst was alles goed; maar na 10 dagen was Tru niet meer content" (wie is Tru? Ik kan die in het familiebeeld moeilijk terugvinden, mijn memorie begint ook hard te verslijten) en dan vervolgt Fieke: en nu krijgt Harie van ome Graat 't voor 9000 gulden! Dat is alles wat ze erover schrijft. Harie vooreerst proficiat. Ik ben heel blij dat jij het gekocht hebt, al is 9000 gulden een hele som. Maar nu zoudt ge mij toch eerlijk een groot plezier doen met mij eens te laten weten hoe dat het allemaal verlopen is! Ik weet wel dat ge weinig tijd hebt om brieven te schrijven, maar maak 't maar zo kort mogelijk. Het zal wel te vroeg zijn om u over uw toekomst-plannen te vragen; daar zult ge zelf nog wel niet mee klaar zijn, maar daar kunnen we dan later wel eens over praten. Met Kerstmis heb ik goed aan u allen gedacht en ik sluit met U 't allerbeste te wensen voor 1969 en ik verlang naar een bezoek als later de kersen weer rijp zijn! Nog eens beste groeten en wensen mede ook voor Vrouw en Dochter.

*In Christus genegen
Br. Arnold*

Op 27 oktober 1970 overlijdt Nol in Schilde (B) en wordt aldaar ook begraven.